

Nauja knyga apie menininką G. Bagdonavičių ir Šiaulių krašto ekslibrisus

levis SLONKŠNYTĖS nuotr.

Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešoji biblioteka (ŠAVB) 2017 m. rudenį išleido knygą „Gerardas Bagdonavičius ir Šiaulių krašto knygos ženklai“. Leidinys išėjo kartu su priedu – dokumentiniu filmu „Menininką Gerardą Bagdonavičių prisiminimai“. Šiaulių kraštui ir visai šalies meno bendruomenei reikšminga knyga išleista vykdant projektą „Šiaulių krašto knygos ženklai kaip kultūros paveldas ir jo sklaida XX–XXI amžiuje“, kurį rėmė LR kultūros ministerija, Lietuvos kultūros taryba ir Šiaulių miesto savivaldybė.

Prie šios knygos leidybos trūsė nemaža kūrybinė grupė. Tai redakcinės kolegijos pirmininkas prof. dr. Bronius Maskoliūnas, leidinio sudarytojai ir filmo idėjos autoriai Jonas Nekrašius ir Asta Kaktytė, ekslibriso kūrybinių dirbtuvių vertinimo komisijos pirmininkė Vaiva Kovieraitė-Trumpė, dirbtuvių vadovė Lolita Putramentienė-Braza ir Rasa Prišmontienė, filmo kūrėjai Diana Stungurienė ir Gintautas Stunguris.

Knygoje pateikti straipsniai apie ekslibriso istoriją, juo raidą Šiaulių krašte XX–XXI amžiuje, publikuojama medžiaga apie lietuviškus knygos ženklus šiauliečių bibliotekų knygoje, ekslibrisų kūrimo tradiciją Šiaulių bendrojo ugdymo mokyklose, moksleivių ekslibriso paplitimą Šiaulių krašte, Lietuvoje ir užsienyje, taip pat pateikti atsiminimai apie dailininką, pedagogą, ekslibriso mokyklą Gerardo Bagdonavičiaus sėkmės“. Tais metais surengta ir mokslinė-praktinė konferencija „Šiaulių krašto knygos ženklai kaip kultūros paveldas ir jo sklaida XX–XXI amžiuje“, organizuotos ekslibrisų kūrimo dirbtuvės. „Metams bėgant medžiagos apie G. Bagdonavičių ir ekslibrisus vis daugėjo, todėl kilo mintis išleisti ne tik leidinį, bet

Medžiaga leidiniui pradėta rinkti dar 2015 metais, kai ŠAVB įgyvendino projektą „Prisiliesk prie dailininko Gerardo Bagdonavičiaus sėkmės“. Tais metais surengta ir mokslinė-praktinė konferencija „Šiaulių krašto knygos ženklai kaip kultūros paveldas ir jo sklaida XX–XXI amžiuje“, organizuotos ekslibrisų kūrimo dirbtuvės. „Metams bėgant medžiagos apie G. Bagdonavičių ir ekslibrisus vis daugėjo, todėl kilo mintis išleisti ne tik leidinį, bet

ir sukurti dokumentinį filmą apie G. Bagdonavičių“, – sakė projekto vadovė Asta Kaktytė.

Keturiasdešimties minučių trukmės dokumentiniame filme prisiminimais dalijasi G. Bagdonavičiaus artimieji – giminaite architektė J. Naujalienė ir poėnis Antanas Petrauskas, dailiniko mokiniai, dailininkai ir menotyrininkai. Pokalbiai su jais buvo filmuojami įvairiose Lietuvos vietose. Pasak filmo kūrėjų, kiekvienas kalbėtojas kaip didžiausią turtą iš savo atminties archyvų padovanojo prisiminimus apie mokytoją, stumtelėjusį ne vieną kūrybos link, apie kolegą, neįtelpantį į standartinius „socialistinės gerovės“ rėmus. „Dabar, anot menininko P. Repšio, „tokie žmonės nebegimsta“, – sakė G. Stunguris.

Leidinys unikalus ne tik dėl sukaupyto vertingos informacijos apie ekslibrisus. Jame publikuojamas leidėjų parengtas Šiaulių krašto ekslibrisų raidos kalendorius, skirtas besimokančiai visuomenei. Kalendorius yra patogus norintiems greitai susipažinti su knygos ženklų istorija, kadangi įvykiai pateikiami laikantis nuoseklos. Leidinyje dalijamasi ir kūrybinių dirbtuvių „Ekslibrisas sau“, vykusių 2015 m., patirtimi, pristatomi jų dalyvių – moksleivių laureatų ir jų mokytojų – sukurti darbai.

Knyga turėtų sudominti knygotyros mokslo tyrėjus, tapti parankia mokytojų ir mokinių, siekiančių geriau susipažinti su ekslibriso menu, istorija, knygos kultūra, mokyimo priemone, o plačiau visuomenei – krašto kultūros pažinimo šaltiniu.

Pagal P. Višinskio biblioteką

Šiauliuose – paskaitos apie kino meną

Šiaulių kino meno klubas kviečia į atvirų paskaitų ciklą Šiaulių valstybinėje kolegijoje: lapkričio 16 d. 16 val. Vytautas Zalys „Garso dizainas: esminiai kūrybos principai ir technologijos“, lapkričio 17 d. 14 val. Vytenis Zagorskis „3D vaizdo projekcijų kūrimas“. Vytautas Zalys – Šiaulių universiteto docentas, socialinių mokslų daktaras, Lietuvos akustikų sąjungos narys, turintis gausios dėstytojų ir vadovavimo patirties. Beveik 10 metų – Muzikos katedroje Šiaulių pedagoginiame institute, muzikos mokytojo darbas vidurinėje mokykloje, doktorantūros studijos. 2000 m. apginta disertacija mokslo daktaro vardui gauti ir vedėjo pareigos Šiaulių universiteto Menų fakulteto Muzikos teorijos ir fortepijono bei Audiovizualinio meno katedroje. Dirbo Menų fakulteto dekanu. V. Zalys yra nepriklausomas informacinių technologijų, susijusių

su muzikiniu ugdymu, ekspertas. Nepriklausomas muzikos pedagogikos sritys ekspertas. Mokslo darbų žurnalų „Kūrybos erdvės“ ir „Mokslas ir edukaciniai procesai“ redaktorių kolegijų narys. Domisi ir rašo apie muzikinių kompiuterinių technologijų taikymo muzikos pedagogikoje galimybių problemas, akustinės erdvės fenomeno analizę, garso dizaino teoriją ir praktiką. Mokslinių / meninių darbų autorius: „Muzikinių kompiuterinių technologijų dartinis ir perspektyva“, „Muzikinis folkloras kaip šiuolaikinės kaimiškosios kultūros dalis. Ekonomika ir vadyba: aktualijos ir perspektyvos“ ir kt. Stažavosi Nebraskos universitete Omahoje (JAV), Tampere technologijos universitete, skaitė paskaitas Portugalijoje (Porto), Suomijoje (Tampere), Danijoje (Ribe), Vengrijoje (Nyerchaza), Anglijoje (Norwich).

Pagalium neriam į galingų kom-

piuterijos sprendimų pasaulį! Trimatis vaizdas, virtualūs objektai, optinės apgaulės ant pastatų sienų, interaktyvūs šviestų instaliacijos. Šią vartuvę puikiai pažįsta Vytenis Zagorskis – laisvai samdomas multidisciplininis dizaineris, dirbantis su 3D modeliavimu animavimu, mapping'u, vizualiais efektais. Kuria vizualizacijas, projektuoja interaktyvias instaliacijas, užsima video montažu, programavimu. Mėgstamiausias įrankis – Touchdesigner programa.

V. Zagorskis baigė interaktyvaus dizaino studijas Vilniaus technologijų ir dizaino kolegijoje, mokėsi Oulu taikomųjų mokslų universitete (Suomija). Kuria mapping'ą šiuolaikinių technologijų imo-nėms, juo pilna renginiuose, konferencijose, juo darbu sutiksite visame pasaulyje nuo Lietuvos, Švedijos iki Omano (Viduriniai Rytai).

Pagal Kino klubą

KUR PRALEISTI LAISVALAIKĮ?

KINAS

„ATLANTIS CINEMAS“
Tel. (8 41) 42 29 23
www.atlantiscinemas.lt
lapkričio 16 d.
DIDŽIAPĖDIŲ VAIKIS – 10.00 val. (2017, 90 min., Prancūzija, Belgija, animacija, V. DUBILUOTAS LIETUVŠKAI)
MONSTRŲ ŠEIMYNĖLĖ 3D – 10.30 val.
MONSTRŲ ŠEIMYNĖLĖ 2D – 11.45 val. (2017, 90 min., Didžioji Britanija, animacija, V. DUBILUOTAS LIETUVŠKAI)
PREMIERA AŠTUONKOJIS DIPAS 3D – 12.15 val.
AŠTUONKOJIS DIPAS 2D – 13.30 val. (2017, 95 min., JAV, Ispanija, komedija, animacija, šeimos, V. DUBILUOTAS LIETUVŠKAI)
TRYIS MILIJONAI EURŲ – 14.00, 15.15, 17.10, 19.00 val. (2017, 90 min., Lietuva, komedija, N-13)
TORAS. PASAULIŲ PABAIGA 3D – 16.00 val. (2017, 130 min., JAV, veiksmo, fantastinis, N-13)
PREMIERA ŽMOGDVYSTĖ RYTŲ EKSPRESE – 18.20 val. (2017, 115 min., JAV, Didžioji Britanija, kriminalinė drama, mistinis, N-13)
PREMIERA SALIUT-7 3D – 20.40 val. (2017, 125 min., Rusija, drama, įtempto siužeto drama, N-13)
PREMIERA KRUVINI PINIGAI – 21.00 val. (2017, 80 min., JAV, trileris, N-16)

TEATRAS

lapkričio mėn. repertuaras
18 d., šeštadienį,
18 val. Teatro mažojoje salėje VISU GREITU
ATGALI Dviejų dalių kriminalinė-muzikinė komedija pagal Pierre Notte pjesę „Dvi ponitės pakelėtas į sieną“. Režisierius Arvydas Lebelinis. 19 d., sekmadienį, 12 val. Šiaulių kultūros centre Daiva Cepauskaitė KAŠTONĖ. Vienos dalies spektaklis visai šeimai pagal A. Čechovo apsakymą „Kaštonė“. Režisierius Arvydas Lebelinis. 19 d., sekmadienį, 18 val. numatytas spektaklis DUONKEPIO ŽMONA – dėl aktorius Rolando Dovydičio ligos atšaukiami – bus rodomas Carlo Goldoni VIESBUČIO ŠEIMININKĖ. Dviejų dalių komedija. Režisierė Regina Steponavičiūtė.

RENGINIAI

Dailės galerijoje (Vilniaus g. 245)
Lapkričio 16 d. 17 val. galerijoje – šiuolaikinio meno ir mados festivalis VIRUS'22: VIRUS MENAS: festivalio ir parodų atidarymas. Vidus Poškus. „Linija-2“, Mindaugas Lukošaitis „Online“, teminė paroda „Graphism'ai“ (kuratorė Živilė Žverėna).

GALERIJOS

„Laiptų galerijoje“ (Žemaitės g. 83)
iki lapkričio 30 d. Dainių progimnazijos moksleivių kūrybos paroda „Medinukai“.
Dailės galerijoje (Vilniaus g. 245)
iki gruodžio 16 d. Vido Poškus „Linija-2“, Mindaugas Lukošaitis „Online“, teminė paroda „Graphism'ai“ (kuratorė Živilė Žverėna)

BIBLIOTEKA

Šiaulių universiteto Dailės galerijoje (Vilniaus g. 141)
iki lapkričio 25 d. latvių dailininkų Rolandas Gross, Artūrs Gross ir Anija Gross kūrybos paroda „Kartu“.
P. Višinskio viešjoje bibliotekoje (Aušros al. 62)
Amerikos skaitlykloje
iki gruodžio 30 d. unikali kolekcija – 1 JAV cento, dar žinomo kaip Linkolno centas (Lincoln cent), monetų pavyzdžiai nuo jų išleidimo pradžios 1909 metais iki šių metų.
III a. fojė
iki lapkričio 20 dienos BLX grupės nario Sauliaus Urbonavičiaus-Samo

tapybos ir grafikos darbų paroda „Laikas atskleisti tikrąjį veidą“. Šiaulių universiteto bibliotekoje (Vytauto g. 84)
III aukšte
iki lapkričio 24 d. paroda „Baltų centrai-15“.

MUZIEJAI

Šiaulių „Aušros“ muziejuje
Ch. Frenkelio viloje (Vilniaus g. 74)
molatinės ekspozicijos „Provincijos dvaras ir miestas“, „Žydų kultūros paveldas Šiauliuose: pirkimai Frenkeliai“
Edukacijos centras (Aušros al. 47)
molatinės ekspozicijos „Šiaulių krašto praeitis nuo seniausių laikų iki XVII a.“, „Vaisniečių buitis ir bitis“.
Fotografijos muziejuje (Vilniaus g. 140)
iki gruodžio 3 d. Ricardo Dailidės retrospektyvinė fotografijų paroda.
Dviraitis muziejuje (Vilniaus g. 139)
atnaujinta ekspozicija „Dviraitis technologijų pasaulyje“.
Radijo ir televizijos muziejuje (Vilniaus g. 174)
molatinė garso ir vaizdo atkūrimo prietaisų ekspozicija: paroda „Telefoniai Lietuvoje – 135“.
Žaliūkių malūnininko sodyboje (Architektų g. 73)
molatinė Žaliūkių vėjo malūno ekspozicija: iki gruodžio 1 d. Linos Baršaitienės paroda „Tradicinės Pasvalio krašto pirštinės“.
Poeto Jovaro name (Vytauto g. 116)
molatinės ekspozicijos „XX a. I p. knygnas“ „Poeto Jovaro gyvenamoji aplinka (XX a. 6–7 dešimt. Interjerai)“.
Vandos Kavaliauskienės katinų muziejuje (Zūvininkų g. 18)
molatinė ekspozicija „Katinai iš viso pasaulio“.
fotoparoda „Iš katinų gyvenimo“.

ŠIAULIŲ KULTŪROS CENTRAS

Šiaulių kultūros centras (Aušros al. 31)
iki gruodžio 31 d. fotografijų paroda „Šiaulių dienos 781“.
Kultūros centro Rėkyvos kultūros namuose (Energetikų g. 7)
iki lapkričio 24 d. fotografijų paroda „Kaime pas močiutę“.
Kultūros centro akliųjų ir silpnaregių kultūros namuose (Žemaitės g. 102)
iki lapkričio 30 d. tautodailininkės Laimos Jasūnienės kūrybinių darbų paroda.

KONCERTAI

Šiaulių kamerinėje salėje
Polifonija (Aušros al. 15)
lapkričio 26 d. 14 val.
koncertas „Tėvo Stanislovo aidai“, atlikėjai Liudas Mikalanskas (bosas), Beata Vingraitė (fortepijonas), Valdas Andriuskevičius (klarnetas), karjoristas iš Tėvo Stanislovo sturinkų varpų kolekcionieris, koncerte dalyvaus rašytoja ir žurnalistė Vita Morkūnienė knygos „Pokalbiai Tėvo Stanislovo celėje“ autorė, skambės dainos, pasakojančios Tėvo Stanislovo gyvenimo kelią, kuris ejo per tremtį, okupaciją ir atgimimo laikotarpį.

SPORTAS

Reitinginių turnyrų Top-8 finalinis turas
Teniso kortuose (Gardino g. 8)
lapkričio 16 – 19 d. Dalyvauja 12, 14, 16 metų vaikinai ir merginos, aukščiausio reitingo turnyrus sportininkai.

Paniekinus Kinijos nacionalinį himną už groty gali tekti praleisti iki trejų metų

Už nepagarbą Kinijos nacionaliniam himnui gali būti baudžiama trejų metų laisvės atėmimo bausme. Tokių bausmė siūloma įteisinti šalies parlamentui pateiktame baudžiamosios teisės pataiso projekte.
Kinijos baudžiamoji teisė jau numato bausmes už nacionalinės vėliavos ir herbo išniekinimą, naujienų agentūrai „Xinhua“ sakė parlamento teisėkūros reikalų komiteto pirmininko pavaduotojas Vangas Čaojingas.
Kinija jau kurį laiką imasi griežtų prie-

monių, siekama užtikrinti, kad jos piliečiai gerbtų nacionalinius šalies simbolius.
Pavyzdžiui, rugsėjį priimtas kitas su nacionaliniu himnu susijęs įstatymas numato, kad asmenys, parodyjuojantys himną arba jį leidžiantys „netinkamomis“ progomis, tarkime, per laidotuvas arba komercinėse reklamose, gali būti patraukti baudžiamojon atsakomybėn ir jiems gali grėsti iki 15 parų areštai.

Pagal ELTA parengė Laima TRUMPYTĖ

Vienos aukcione V. A. Mocarto bato sagtis parduota už 12,5 tūkst. eurų

Žymiam austrų kompozitoriui Wolfgangui Amadejui Mozartui (Wolfgang Amadeus Mozart) priklausiusi bato sagtis pirmadienį Austrijos sostinėje Vienoje vykusiam aukcione parduota už 12 tūkst. 500 eurų.
Daiktas parduotas už daug didesnę kainą nei tikėtasi, aukciono namai „Dorotheum“ bato sagtį buvę įvertinę 2-4 tūkst. eurų suma. Anonimiškai norejusiam kolekcininkui kompozitoriaus V. A. Mocarto bato sagtis bus įteikta puošnioje skryniuko-relikvijoriuje. Kolekcininkas taip pat gaus ranka rašytą laišką, patvirtinantį daikto autentiškumą.

Remiantis pranešimais, 1789-ųjų metų pavasarį kompozitoriu diriguojant Dresdeno surengtame koncerte, jis, bandydamas padėti orkestrui išlaikyti ritmą, taip stipriai trepsėjo koja, kad nulūžo jo bato sagtis.

Prievartai išteiktina pakistaneitė nuuodijosi savo vyrą ir dar 14 žmonių

Pakistano policija Pendžabo provincijoje šalies šiaurės rytuose suėmė moterį, kuri nuuodijosi savo vyrą ir dar 14 žmonių. Tai antriedijęs pranešė leidinys „The Daily Pakistan“.
Gautomis žiniomis, 21 metų Asija Bibi prieš pusantro mėnesio prieš savo valią buvo

išteiktina už tokio Amdžado Lašario. Mergina mylėjo kitą jaunuolį vardu Šahidas, buvo nepatenkinta santuoka, kelis sykus buvo susipykusi su savo vyru bei jo giminiams ir netgi grįžo į tėvų namus, bet artimieji išsuntė ją atgal.

Policijos duomenimis, po to Asija kartu su Šahidu ir giminaite Zarina parengė Amdžado nužudymo planą: jį vyruį skirtą pienu įdėjo žiurkuodžių. Tačiau sutuoktinis pienu kažkodėl neišgėrė, ir vėliau Asijos anyta panaudojo jį, gamindama tradicinį Pkietų Azijoje jogurtą lasi. Spalio 26 d. per vakariene juo apsinuodiję 27 žmonės, iš kurių 15, tarp jų – Amdžadas, vėliau mirė.
Talp pat sulaukė Šahidas ir Zarina.